

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

**Aquesta transcripció està pendent de
verificació i correcció. Pot contenir, doncs,
errades de fidelitat i incorreccions
lingüístiques i no es pot considerar
com una publicació oficial**

Fitxer 07CEEPNA1

XV legislatura · cinquè període · sèrie C · número 531

**Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra
l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano**

Sessió 7, dilluns 13 d'abril de 2026

Presidència de l'I. Sr. Andrés Garcia Berrio

Sessió 7 de la CEEPNA

La sessió de la Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano (CEEPNA) s'obre a ****. Presideix Andrés Garcia Berrio, acompanyat del vicepresident, Jordi Albert i Caballero, i de la secretària, Susana Martínez Heredia. Assisteix la Mesa el lletrat Ramon Eudald Torrents Munt.

Hi són presents [Agustí Colomines i Companys](#), pel G. P. de Junts; [Montserrat Berenguer Messeguer](#), pel G. P. del Partit Popular de Catalunya; [María Elisa García Fuster](#), pel G. P. de VOX en Cataluña, i [Maria Pilar Castillejo Medina](#), pel G. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra[membres comissió].

[Assisteix] a aquesta sessió [assistents].

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença del director general d'Acció Comunitària i Innovació Social del Departament de Drets Socials i Inclusió davant la Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano (tram. 357-01261/15).

2. Compareixença de la directora general de Drets Humans i Lluita contra els Discursos d'Odi del Departament d'Igualtat i Feminisme davant la Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano (tram. 357-01262/15).

3. Compareixença de la secretària d'Igualtat de Drets i No-discriminació del Departament d'Igualtat i Feminisme davant la Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano (tram. 357-01263/15).

4. Compareixença del director general de Migracions i Refugi del Departament de Drets Socials i Inclusió davant la Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano (tram. 357-01264/15).

El president

Bona tarda. Donem inici a la sessió del dia d'avui de la Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano.

En el dia d'avui tindrem quatre compareixences que es realitzaran en una mateixa taula i de manera consecutiva. Posteriorment, els grups parlamentaris tindran un temps d'intervenció de cinc minuts i després tornarem al temps de la contestació de les preguntes.

Agraïm la compareixença de les quatre persones que tenim avui, que per un costat és el senyor Jaume Romero Periz, director general d'Acció Comunitària i Innovació Social; per un altre, la senyora Georgina Pol Borràs, secretària d'Igualtat de Drets i no-Discriminació del Departament d'Igualtat i Feminisme; també la senyora Noa Monràs González, directora general de Drets Humans i Lluita contra els Discursos d'Odi, i, en quart lloc, tindrem la compareixença del senyor David Moya Malapeira, director general de Migracions i Refugi del Departament de Drets Socials i Inclusió.

Compareixença del director general d'Acció Comunitària i Innovació Social del Departament de Drets Socials i Inclusió

357-01261/15

Llavors, té la paraula per començar el senyor Jaume Romero Periz, per un temps de dotze minuts.

Gràcies.

Jaume Romero Periz (director general d'Acció Comunitària i Innovació Social)

Ara? Sí. Doncs, bona tarda, diputada, diputats, membres d'entitats gitanes, amics, amigues, per a mi és satisfactori poder estar avui aquí per presentar l'Estratègia del poble gitano i, a més, fer-ho quan no fa ni dues setmanes que ho vam poder aprovar per acord de Govern.

Aquesta estratègia neix arrel d'un estudi i diverses enquestes que es van fer al poble gitano i que van donar una radiografia de les condicions de vida del mateix poble gitano. Aquesta radiografia no només va ser insatisfactòria en els seus resultats, sinó que eren inacceptable moltes de les dades que es van recollir en aquest estudi.

En aquesta radiografia es deia que aproximadament a Catalunya, al país, hi ha unes setanta-cinc mil persones gitanes. És una població gitana que continua sent la principal minoria ètnica europea i s'estima que la població gitana a Europa està entre deu i dotze milions de persones i que a l'Estat espanyol representa l'1,6 de la població total.

Pateixen una segregació residencial. Més de la meitat de les llars gitanes s'ubiquen en barris gitanos o anomenats barris gitanos. La participació política del poble, quatre de cada deu persones gitanes es mobilitzen en unes eleccions, o sigui la desafecció és brutal. El vuitanta-cinc per cent de les persones gitanes afirmen haver experimentat discriminació o situacions de discriminació i el vuitanta-cinc per cent de la població gitana és o professa la religió protestant.

A nivell educatiu, el 67,2 per cent de la població gitana a Catalunya no té estudis o només ha assolit l'educació primària. En els adults, l'aspiració és que en el noranta-sis per cent dels casos, amb menors a càrrec, els agradaria que els seus fills anessin a la universitat.

L'abandonament escolar, la taxa d'abandonament educatiu primerenc és sis vegades la de la població general a l'Estat espanyol. Aquí teniu uns gràfics, però que

fan feredat. La taxa d'abandonament primerenc és del 86,3 per cent, quan la taxa de la població en general no arriba al catorze per cent. La taxa de fracàs escolar també ronda el seixanta-tres per cent, quan és d'un quatre per cent a la població en general.

La taxa d'atur de la població gitana és 2,6 vegades més alta que la població catalana. A nivell d'ingressos, en el setanta-cinc per cent dels casos, no arriba als 1.500 euros mensuals. El seixanta per cent de les llars gitanes a Catalunya es troben en la situació de privació de material en un seixanta per cent dels casos.

Ja veieu els percentatges. La taxa d'ocupació a la població gitana no arriba al cinquanta per cent. La taxa d'atur està al trenta-sis per cent, quan a la població general no arriba al deu per cent. Molts d'aquests treballs és a temps parcial a les famílies gitanes i un 12,7 per cent a la resta de la població.

En vista d'aquests resultats, què vam veure? Què vam visualitzar? Una és evident, crec. Els quatre plans integrals que s'havien realitzat, que porten com vint anys, no donaven un mínim de satisfacció i eren inacceptables aquestes xifres. Ens vam plantejar, doncs, poder dotar-nos d'una eina sostinguda en el temps i amb una visió estratègica de deu anys, amb la voluntat que cada any hi hagués una revisió de com anaven les polítiques, per poder redreçar-les, si s'esqueia, i a la meitat d'aquesta estratègia poder fer una valoració i una avaluació de com anava anant.

Com ens vam plantejar fer aquesta estratègia? Ens ho vam plantejar, i vull donar les gràcies aquí no només a la responsable de la unitat del poble gitano, la Tatiana Font, que avui no ens ha pogut acompanyar, sinó a tot l'equip que ha treballat amb ella. Vam fer un procés participatiu, en el qual vam fer vint-i-quatre sessions participatives, no només a la ciutat de Barcelona, sinó que també les vam territorialitzar; vam estar a Girona, vam estar a Lleida, vam estar a Tarragona.

Van haver-hi quasi dues-centes persones participant en aquest procés. D'entitats gitanes o pro-gitanes van ser trenta-set entitats; departaments i òrgans públics, en van ser vint, i ens locals, dinou.

Ens vam organitzar i vam treballar per àmbits, per set grans àmbits de treball, en els quals es van definir uns objectius específics i unes accions que van correlativament amb aquests àmbits.

En l'àmbit d'educació vam acordar avançar cap a un sistema educatiu més equitatiu, inclusiu, intercultural i antiracista, impulsant mesures innovadores i de recerca d'elements d'excel·lència i enfortint la participació de les famílies i el lideratge comunitari com accions concretes al desplegament del Pacte contra la Segregació Escolar, la formació del professorat per a facilitar el treball a la diversitat cultural a l'aula i l'impuls a la figura de promotor escolar. Després em pararé aquí un moment en l'àmbit d'educació.

Quant a ocupació, millorar l'accés a la inserció laboral al mercat públic i privat, augmentar la qualificació professional mitjançant formació flexible, accessible i vinculada a les trajectòries i necessitats de la població gitana, i reconèixer, regular i dignificar la venda ambulant.

Com a accions concretes, convenis sectorials amb empreses i institucions per a facilitar les pràctiques professionals; acompanyament a marxants, accedir a les subvencions des del Consorci de Comerç, Artesania i Moda.

En el tercer àmbit de drets essencials, promoure la salut mitjançant l'accés als serveis sanitaris i la participació comunitària; promoure l'accés equitatiu a un habitatge digne i lluitar contra l'exclusió residencial, i inclusió educativa, laboral i social de la joventut.

Com a accions concretes, seria compondre protocols i programes de prevenció de salut per diferents entitats gitanes i crear punts d'assessorament comunitari en matèria d'habitatge i zones prioritàries.

En l'àmbit de l'antigitanisme, impulsar mesures específiques contra l'antigitanisme i la seva aplicació pràctica, millorar l'accés i la representació en el món de la justícia i sensibilització en els àmbits educatiu, cultural i comunicatiu. Com a accions, formacions per combatre l'antigitanisme a les persones i treballadores de l'àmbit públic i connectar l'oficina a víctimes de discriminació racial o ètnica amb les entitats gitanes.

En el cinquè àmbit de participació i cultura, com a objectius específics, enfortir la participació ciutadana i política, consolidant els espais de representació, normalitzant la presència gitana en la vida política, i promoció i reconeixement de la

llengua i cultura pròpia. Com a accions, creació de la casa de la cultura gitana i enfortir la participació del poble gitano en el món associatiu.

En el sisè àmbit, de gènere, reforçar el reconeixement del feminisme gitano i la dona gitana, garantir la igualtat d'oportunitats i autonomia, millorant les eines d'acompanyament i promovent l'emprenedoria femenina i promoure un canvi cultural i social. Com a accions, teníem els projectes d'empoderament de dones gitanes i altres iniciatives formatives i visualitzar referents femenines gitanes en l'àmbit educatiu, cultural i públic, com a models positius i font d'inspiració pels joves.

I en el setè àmbit, d'afers religiosos, refermar ponts de comunicació amb les entitats religioses de la població gitana, valorant la seva tasca de cohesió social, facilitant la legalització de ministres de culte i millorant l'accés a espais dignes per a les seves activitats. Com a acció hi hauríem encarregar i publicar un assaig divulgatiu sobre la història i evolució de les entitats religioses vinculades a la població gitana i l'impacte d'aquestes en la cohesió social a nivell local.

Això seria un resum del que consta l'estratègia. També dir que ha sigut una tasca feta de manera transversal amb la participació de tot el Govern, amb el disseny mateix de la mateixa estratègia, com els departaments d'Educació, Territori, Habitatge i Transició Ecològica, Empresa i Treball, les companyes d'Igualtat i Feminisme que avui ens acompanyen, Interior i Seguretat Pública, Cultura, Justícia i Cultura Democràtica i Política Lingüística.

Hem aconseguit un augment de pressupost amb pacte amb el Grup dels Comuns d'un augment d'un milió d'euros fora dels pressupostos ordinaris que té cada departament dedicat al poble gitano i valorem positivament que, malgrat no haver tingut o encara no tenim aprovats els pressupostos, el Departament d'Igualtat i Feminisme ja ha fet una aportació extra dins de l'Estratègia del poble gitano.

Amb polítiques de reconeixement al llarg d'aquest temps s'han pogut fer algunes accions, com l'exposició al Museu d'Història sobre el poble gitano a Catalunya del Departament de Cultura; la recuperació de les pintures murals en la capella gitana de la presó de la Model, també del Departament de Cultura; les polítiques contra la discriminació del poble gitano d'Igualtat i Feminisme; la reivindicació de la memòria

històrica i la lluita de la repressió del poble gitano amb Justícia i Qualitat Democràtica i el documental "Gitanos més enllà de l'estereotip".

Segurament, em preguntaran vostès si això és suficient. No, la resposta és no, no és suficient. Hem d'anar molt més enllà. Esperem poder aprovar els pressupostos perquè molts departaments incrementin les partides que tenen a veure amb la millora de la qualitat de vida del poble gitano no només per la injustícia, sinó perquè és de justícia reconèixer que no s'ha fet prou fins ara per aquest reconeixement.

I una mica ho deixaria aquí.

El president

Moltes gràcies.

Compareixença de la secretària d'Igualtat de Drets i No-discriminació del Departament d'Igualtat i Feminisme

357-01263/15

Ara és el torn de la secretària d'Igualtat de Drets i No-Discriminació, la senyora Georgina Pol Borràs.

Georgina Pol Borràs (secretària d'Igualtat de Drets i No-Discriminació)

Doncs, molt bona tarda. Gràcies per aquest temps.

En primer lloc, gràcies per la invitació a poder exposar com a Departament d'Igualtat i Feminisme, amb la directora general, els diferents reptes que entomem com a departament, i gràcies a la presidència d'Andrés García Berrio per aquest lideratge d'aquest tema, perquè és una estratègia, com deia en Jaume Romero, molt important per Catalunya.

Com veieu, el titular que li hem posat a aquesta presentació conjunta que farem amb la directora general és "Catalunya també és gitana". Això és un homenatge a un acte que vam fer la setmana passada a Campusrom que parlava que la universitat també és gitana, per evidenciar que s'ha fet molta feina, que tenim un gruix important de persones gitanes a les universitats, però tot i així encara a dia d'avui és molt invisible la seva presència, la seva diversitat d'estudis i de formacions i, per tant, és un crit d'alerta de dir sí que s'ha avançat, però tot i així encara costa molt aquest avenç.

A veure si me'n surto...

Doncs, en aquest marc general dèiem això. El poble gitano fa sis-cents anys que conviu a casa nostra, però tot i així hi ha un seguit de discriminacions estructurals que no acabem de resoldre i que persisteixen en molts dels àmbits com ha destacat el director general.

Per tant, amb la mirada més sectorial del nostre departament tenim tres grans objectius clarament. Un, hem de poder lluitar i prevenir encara molt més tota la discriminació i l'antigitanisme que existeix a la nostra societat. Un segon objectiu és que aquest poble gitano, que està molt ben articulat a través de moltes entitats, ha de tenir molta més veu, molt més empoderament i hem de tenir una xarxa de suport públic a través de les subvencions, per exemple, com destacarà després la directora general més potent. I després també tenim aquesta dona gitana, aquestes persones LGTBI dins del col·lectiu gitano que han de tenir, doncs, més drets, més veu i hem de poder garantir aquesta igualtat de gènere.

Com sabeu, és molt difícil recollir dades específiques de poble gitano, perquè es demanen dades d'ètnia i això està molt protegit i, per tant, quan disposem de dades és perquè hem hagut de fer una feina paral·lela important com la que, per exemple, ens destacava el Jaume Romero, amb aquesta enquesta que es va fer a més de mil persones l'any 2022 i hem extret una mica de dades que ens afecten directament com a departament.

Ell també ho ha destacat. Hi ha una percepció recollida per aquestes persones entrevistades que un vuitanta-cinc per cent admet haver experimentat en algun moment o altre de la seva vida una discriminació. I on els succeeix? En indrets on també es recull a la nostra Oficina d'Igualtat de Tracte i No-Discriminació. Passa molt a botigues, accés a botigues, establiments comercials, l'àmbit del comerç, el petit comerç i el gran comerç. Aquí tenim situacions de discriminació. Ens està passant en serveis públics, que això també sortia en moltes de les nostres enquestes, i també en aquest racisme immobiliari, on la població gitana també es troba amb impediments a l'hora d'accedir al lloguer, accedir a la visita o accedir fins i tot a la compra de l'habitatge.

Per complementar les dades de l'enquesta, que són del 2022, us he aportat algunes dades vinculades amb la macroenquesta del 2024, que es va fer durant l'etapa d'Esquerra Republicana al Govern, i que sí que permet recollir moltes percepcions vinculades amb la discriminació.

Per exemple, el que deia l'enquesta que havia fet Drets Socials era que un vuitanta-sis per cent de les persones patia discriminació i, en canvi, si mirem aquí, la població general el seu grau de percepció de discriminació baixa fins a un trenta-tres per cent. Per tant, d'un tres de cada deu a vuit de cada deu. La diferència és notable.

En situacions on es viu aquesta discriminació, la majoria acaben coincidint: a la feina, a l'atenció d'un servei públic, a l'àmbit immobiliari. Per tant, els llocs on passen aquestes situacions sí que es repeteixen.

I, d'altra banda, preguntes que fan molt de mal, no? Perquè si tu preguntes qui t'agradaria que fos president de la Generalitat de Catalunya, doncs, no es valora de manera positiva o no se sent tan còmode si aquesta persona fos d'ètnia gitana, cosa que ens qüestionem per què teniu por que una persona gitana lideri un país com Catalunya, quan és una persona formada, crescuda a casa nostra i amb tot el que requereix una bona persona per poder adquirir aquest lloc de responsabilitat pública?

Si pensen què els percep o què senten quan algú els diu que el seu fill o filla manté una relació amorosa amb una persona de depèn quines condicionants, quins eixos de discriminació, torna a sortir que no es trobarien còmode amb la parella que fos d'ètnia gitana. I aquí també, com deia en Jaume Romero, tenim molta feina a fer per tal que aquests estereotips, percepcions i discriminacions desapareguin de la nostra societat.

Si ens n'anem a l'Oficina d'Igualtat de Tracte i No-Discriminació, aquí teniu un recull de dades que ja us les vam exposar quan vam comparèixer a la comissió pertinent, però sí que posar-vos com a dada que hi ha molta infradenúncia, per tant hem d'aconseguir que la persona gitana es trobi molt més segura a l'hora d'utilitzar les eines que ja tenim disponibles, i això és un repte que està recollit a l'estratègia que defensa Drets Socials i que s'ha treballat de manera transversal. Per tant, hi ha hagut només quatre denúncies l'any passat i tornen a ser en aquells àmbits que hem

destacat, tant de la macroenquesta com de l'enquesta que va fer Drets Socials. Dues d'aquestes denúncies són en l'àmbit del comerç, una és en l'àmbit dels serveis públics, en l'àmbit d'ocupació de servei públic, i l'altra és en el sector immobiliari.

Per tant, acabem trobant de manera molt ben perfilada els llocs on passa. Per tant, sí que hem de poder tenir estratègies molt més concretes.

I, d'altra banda, aquí veieu el pes que pot tenir l'antigitanisme en el conjunt de denúncies que entren a l'Oficina. Sí que és cert, com vam explicar a la comissió, i que la directora general ho està liderant, que anem a filar molt més prim quin és l'àmbit de discriminació que la persona percep que és el que ha patit, però sí que és cert que amb l'antigitanisme hem de fer doble feina: no els podem demanar de bon principi, quan fan la denúncia, sinó que és en aquell espai d'escolta on dius: "Vols que introduïm aquest eix de discriminació en la teva denúncia?" Per tant, implica una feina més fina.

Pel que feia a les eines que tenim disponibles, jo us exposo de manera transversal l'eina, i després la directora entra més en detall en les accions, però sí que és cert que tenim el Pla d'igualtat de tracte i no-discriminació que està en elaboració. Aquest any serà encara de recollida de propostes, de treballs del grup motor, i sí que és cert que en el grup motor tenim tant la Fundació Secretariat del Poble Gitano, quan veus gitanes dins d'aquest grup motor, per tant les accions que es recullin han de tenir incorporada aquesta mirada gitana també.

Aquí parlem d'eixos importants, com és tot el treball transversal que és obligatori fer; la interseccionalitat, perquè a una persona gitana li interactuen altres discriminacions, sigui per gènere o sigui per altres situacions, i també hem de fer més forts els instruments ja existents i dissenyar-los diferents perquè siguin més útils i s'utilitzin més.

Pel que fa al Pacte Nacional de Discursos d'Odi, on anem a afrontar tots els eixos de discriminació, aquí també està previst que una entitat gitana entri al Consell d'Assessor de Drets Humans, per tenir també aquesta mirada, i el Pacte Nacional està més avançat que el pla d'igualtat, i sí que és veritat que hauríem d'acabar l'any amb el pacte enllestit, però els detalls de com es troba la seva elaboració ho concretarà la Noa Monràs.

D'altra banda, la reforma de la llei 9/2020, ja tenim un document intern del nostre equip jurídic, que també recull propostes de l'assessoria jurídica del nostre departament. Hem fet recollida territorial de necessitats que també podia tenir aquesta llei 19/2020, i la mirada gitana també ha d'estar molt més introduïda.

Hi ha desigualtat entre els eixos de discriminació d'acord amb aquesta llei, hi ha una mirada important del racisme, hi ha una mirada important de la LGTBI-fòbia, però creiem que altres eixos de discriminació han de tenir una mirada molt més equilibrada amb la resta, i això hem de poder-ho treballar.

I pel que fa a polítiques més transversals, on nosaltres hem participat i hem pogut afegir la nostra veu com a departament, hi ha tota l'estratègia del poble gitano. Aquí entrem de ple tant amb l'eix de l'antigitanisme com amb l'eix de gènere. Amb antigitanisme hem de poder fer la denúncia més fàcil, hem de treballar més amb les entitats gitanes perquè siguin pont d'entrada de denúncies.

Vam fer ja una formació amb entitats gitanes perquè ens interessa molt la vostra litigació estratègica que feu quan aneu a tribunals, perquè la teniu molt ben articulada a nivell català com a nivell espanyol, jo crec que sou un bon model a seguir, i també hem de poder fer aquest monitoratge de discursos d'odi on el terme "gitano" utilitza de manera pejorativa l'ètnia, doncs, hem de poder anar a trobar tots aquells perfils on ataquen aquest dret.

I, d'altra banda, en matèria de gènere, sí que es vol fer molta més feina més específica en el camp de la violència masclista. Les dones gitanes denuncien menys que la resta de perfils quan van als recursos de violència masclista. Per tant, cal un protocol específic per tenir més seguretat en les institucions i poder fer que s'acostin més, per tant això també ho treballarem.

I també la seva mirada. El lideratge de la dona gitana a la seva comunitat és molt important, és font de canvi, és base de canvi, és model de transformació i la seva veu l'heu de poder tenir molt més present.

I el col·lectiu LGTBI és un repte que també tenim com a Govern dins el propi col·lectiu. La pròpia enquesta que va fer Drets Socials parla d'aquesta baixa acceptació, fins i tot de l'homosexualitat. Per tant, doncs, hem d'aconseguir que la persona que es manifesta del col·lectiu LGTBI es trobi molt més còmode dins la seva

pròpia comunitat i, per tant, hem de poder treballar amb referents, amb visibilitat i amb cura.

I pel que fa a la llei de barris, que per mi és un projecte molt important en el moment actual, treballa de manera integral tota la cohesió de barri, tota la mirada socioeducativa, transformadora de vincles humans. Nosaltres hem anat de visita als diferents municipis i també hi ha projectes que han entrat a la primera convocatòria amb una mirada gitana important. Ho farà a Figueres, ho farà a Tortosa, ho farà a Lleida, a Tarragona, i també Girona, tenint en compte les comunitats gitanes on els barris no es volen actuar. Per tant, aquesta veu es tindrà molt en compte.

I em queda poc temps, però acabaria amb un apunt més educatiu, tant per la part d'educació obligatòria com per la part d'educació secundària. Tota la mirada de les universitats, la Noa Monràs està liderant el que són les universitats de la xarxa antiracista, tenir un protocol antiracista per a les universitats, perquè tota la realitat de la diversitat que hi ha a l'entorn universitari es pugui treballar amb coneixement, amb documents que guïïn i que estiguin treballats inclús per les pròpies persones de la universitat. Per tant, a les universitats la mirada de la diversitat ha de ser molt més potent.

I aquí també volia fer menció a la feina important que fa la síndica de greuges. Té aquestes addendes, tant amb la segregació escolar com la segregació habitacional, on també posen el focus en la població gitana. Hem d'introduir a les escoles més professorat gitano, més matèria de contingut gitano, sigui la història, les discriminacions viscudes, tot el tema de la història del baró Estardipen, que es desconeix i és un capítol negre de la història espanyola i catalana.

Per tant, jo crec que tenim molts àmbits de creixement. Jo crec que hi ha un alt potencial per part del poble gitano, però unes barreres en molts camps encara molt invisibles i que fan que costi de transformar aquesta realitat, però jo crec que hi ha una feina transversal per part de tots els departaments, inclús d'aquesta cambra, dels grups parlamentaris que esteu aquí presents, per tal de seguir transformant aquesta realitat, que és veritat que cada vegada és més complexa, perquè a dia d'avui tenim partits polítics que justament van en contra de la diversitat i de la comprensió entre pobles, i jo crec que tenim una ocasió d'or per treballar de manera

transversal, de manera potent, i sempre escoltant la veu de les persones que ho viuen, que ho pateixen i que ho coneixen de primera mà.

Per tant, gràcies per l'espai de debat i de conversa i obertes a qualsevol consulta o proposta que tingueu.

El president

Moltes gràcies.

Compareixença de la directora general de Drets Humans i Lluita contra els Discursos d'Odi del Departament d'Igualtat i Feminisme

357-01262/15

Ara és el torn de la senyora Noa Monràs González, directora general de Drets Humans i Lluita contra els Discursos d'Odi.

Noa Monràs González (directora general de Drets Humans i Lluita contra els Discursos d'Odi)

Gràcies, president; membres de la taula, diputats, diputades.

Doncs, bé, moltes gràcies. Ara, una mica amb la línia que ha explicat la secretària Georgina Pol, explicarem una mica les accions de Govern que estem duent a terme des de la nostra direcció general, perquè creiem fermament que l'antigitanisme no és només un eix de discriminació, sinó que és un problema estructural i, per tant, hem de fer front des d'una mirada més transversal amb tots els departaments i, bé, ara explicarem una mica totes les accions que estem duent a terme.

Per primer cop, hem iniciat una prova pilot ara mateix a dotze centres de primària i dotze de secundària amb una guia de drets humans. La idea és que de cara a l'any que ve ampliïm aquesta prova pilot a seixanta centres, trenta de secundària i trenta de primària, per tal de tenir una mirada transversal i començar també a treballar amb tots els infants aquesta capacitat crítica i que també puguin tractar diferents temes a l'aula. Es fa a l'hora de tutoria, i la idea és que en les noves edicions de la guia es tingui un apartat específic del poble gitano per treballar-ho a l'aula, tant amb alumnes de sisè de primària com de quart d'ESO.

Per altra banda, també, com bé sabeu, farà uns mesos vam signar el conveni amb Oberaxe, que és l'Observatori de Racisme i Xenofòbia del Ministeri de Migracions i Inclusió, i la idea és començar a monitoritzar en els pròxims mesos els discursos d'odi que tenim a xarxes socials, tant en català com en castellà, essent la primera comunitat autònoma que comencem a monitoritzar aquest tipus de discursos en l'àmbit digital, i la idea ara, una mica, és que estem pendent de l'adjudicació del contracte perquè la plataforma es pugui instal·lar dintre dels nostres serveis informàtics i començar a monitoritzar.

Per tant, ara també estem recollint un banc de paraules bastant ampli quant a paraules que s'estan dient a xarxes socials o a nivell també de símbols. I aquesta forma de monitoritzar ens permetrà tenir una radiografia de Catalunya, del que s'està dient a les xarxes socials, de manera també que ens avancem en alguns esdeveniments i evitar exemples com Torre Pacheco o Piera. D'aquesta manera també estar coordinats i coordinades amb els diferents departaments.

Per altra banda, també, com ha dit la secretària, la Georgina Pol, estem elaborant el futur pacte nacional contra els discursos d'odi, també pioners a tot Espanya, perquè no hi ha cap comunitat autònoma..., i, de fet, a nivell de l'Estat espanyol encara no s'està elaborant un pacte d'aquestes característiques i, per tant, creiem que podem posar el full de ruta en aquest sentit.

Ara mateix, el que estem fent després de les sessions territorials, que vam fer més de vuit sessions territorials i quatre amb persones expertes de l'àmbit de comunicació, legislatiu, etcètera, ara el que estem fent són bilaterals amb tots els departaments per una mica consensuar les propostes que ens van enviar en el seu dia als departaments i també passar-los les propostes que teníem de Territori.

En general, hem recollit més de cinc-cents propostes i, per tant, ara el que estem fent és mirar quines propostes es poden entomar des dels diferents departaments per tenir aquesta mirada transversal i, evidentment, en aquest pacte nacional hi haurà aquesta mirada per anar en contra de l'antigitanisme.

Per altra banda, també ara estem fent per primer cop, per l'acord marc, com bé sabeu, des del Departament d'Igualtat i Feminisme financem projectes, amb la nova fitxa l'Annexing#, financem projectes d'antiracisme i de discursos d'odi. En aquest

espai, finançarem projectes tant de formació com de guies, campanyes comunicatives, però també amb una mirada cap al poble gitano, i, per tant, donarem opció a municipis de menys de vint mil habitants, que serien entre deu mil i 19.999, fins a 99.999 habitants. D'aquesta manera, finançarem tant consells comarcals com aquests municipis per tal de promocionar aquest tipus de projectes.

D'aquesta manera, començar també a tenir una radiografia del territori per veure com estan treballant els municipis amb aquesta mirada d'antigitanisme, d'antiracisme i de discursos d'odi.

Per altra banda, també, com bé ha dit la Gina, estem iniciant l'elaboració del Pla d'Igualtat de Tracte i No-Discriminació, que es desprèn de la llei 19/2020, que després de cinc anys de la seva aprovació hem iniciat aquest any. Ja hem constituït el grup motor, on participen també entitats del poble gitano, però, a més a més, també ja hem fet dues sessions amb aquest grup motor, on hem treballat els objectius estratègics, els principals, les mesures i accions.

Ara mateix també ja tenim data concretada per la tercera sessió amb el grup motor, que és el 20 d'abril, que és on concretarem aquestes accions, i aquestes accions es traslladaran a una sessió el 6 de maig amb un grup de treball interdepartamental, per tal de traslladar tota aquesta informació i tot aquest treball als diferents departaments.

D'aquesta manera, aquest pla d'igualtat de tracte servirà una mica de paraigües transversal per tots els departaments i perquè tinguin aquesta mirada. I, evidentment, hi haurà accions específiques i mesures específiques en l'àmbit, també, de l'antigitanisme, perquè sí que és veritat que estem detectant que hi ha molta discriminació del poble gitano que, tot i estar fa més de sis-cents anys aquí a Catalunya, doncs, encara segueix patint aquesta discriminació i, per tant, volem que tingui aquesta mirada específica dintre d'aquest Pla d'igualtat de tracte.

Aquest Pla d'igualtat de tracte en què consistirà? Ara el que estem fent és recollir aquestes mesures i accions, però ara, més endavant, també en els pròxims mesos, farem un procés de participació oberta a ciutadania perquè la ciutadania pugui incorporar accions, mesures o aportacions genèriques al Pla d'igualtat i, a més a

més, també, de la mà de Govern Obert, estem treballant una prova pilot amb set centres de Catalunya, a quarta de primària.

Aquests set centres són els que han participat en el pla contra el bullying. Per tant, s'han escollit aquests set centres on es treballaran diferents eixos. Es treballarà racisme, grassofòbia, LGTBI-fòbia, i sexe i gènere. Amb aquests alumnes es treballaran aquests eixos per tal, també, d'aplicar aquesta visió dels alumnes en el Pla d'igualtat de Tracte. I, a més a més, també, es faran unes sessions adaptades a diferents col·lectius o persones, com venen a ser dones gitanes, dones que no estan alfabetitzades i que són migrades, persones amb discapacitat intel·lectual, gent jove o migrants sols, també, i dones en l'àmbit de cures i gent gran, també. La idea és, una mica, tenir, també, totes les perspectives dintre del Pla d'igualtat de tracte.

En aquestes sessions adaptades comptarem amb la participació de diferents entitats, com és Down Catalunya, Mujeres Pa'lante, Punt de Referència, Atzavara i Fagic. Per tant, tindrem la part de l'àmbit escolar, que participaran més de dos-cents noranta alumnes i la part, també, de col·lectius, doncs, més vulnerables, per tenir també la seva visió.

Per altra banda, també, sapigueu que seguim formant l'administració pública, tot el personal públic de la Generalitat. Estem intentant, també, fer formacions més específiques en l'àmbit de l'antiracisme, i ara també estem elaborant unes càpsules Snackson, que són càpsules a nivell informàtic, que el que fan són autònomament, doncs, tu entres en aquestes càpsules i ja fas una formació a la teva mida i, llavors, la idea és fer-ho en l'àmbit educatiu, en l'àmbit també de salut i de les administracions públiques, amb una mirada també cap al poble gitano, per també treballar aquesta visió transversal de les persones que treballem a l'administració pública. Hem format, l'any passat, més de cinc mil persones. La idea és que aquest any s'incrementi i, de fet, ara el que farem és una formació obligatòria al Departament d'Igualtat i Feminisme en l'àmbit de l'antiracisme.

I, per altra banda, també, en la línia de les formacions, l'any passat es va formar tot el personal tècnic de presons i, ara, aquest mes, el que es farà és una formació a tots els directius i directives de presons perquè tinguin aquesta mirada d'antiracisme i, també, eliminar aquest antigitanisme que hem pogut detectar en aquest àmbit.

Per altra banda, també, com comentava la secretària, estem elaborant ja un protocol antiracista en l'àmbit universitari. A nivell d'Espanya, només n'existeix un, que és d'una universitat de Madrid, però a nivell de Catalunya el que volem és que hi hagi un protocol unificat per totes les universitats per tal d'erradicar qualsevol actuació discriminatòria dins de les universitats.

Ara mateix, serà adjudicat a la Universitat Pompeu Fabra, que serà l'encarregada d'elaborar aquest protocol, però sí que és veritat que no ho farà sola, sinó que ho farem de la mà de la Xarxa Unincat, del grup de treball que tenim d'antiracisme i d'igualtat de tracte i no-discriminació, per tenir totes les visions de totes les universitats. La idea és anar treballant en diferents sessions presencials amb tot aquest grup i tenir-ho enllestit de cara a l'inici del curs acadèmic d'aquest any.

D'aquesta manera, dotarem les universitats d'un nou protocol i, a més a més, aquest protocol anirà reforçat d'una formació en els mesos següents per la seva interpretació correcta del protocol.

I, per altra banda, també, continuarem realitzant la càtedra d'antiracisme a la Universitat de Girona. Però de cara al 2027, dins d'aquesta càtedra, que durant aquests anys no tenia aquesta mirada, doncs, volem afegir la mirada específica sobre antigitanisme, perquè puguem, des de la Universitat de Girona, poder fer estudis, formar els alumnes, i, per tant, també tenim una altra via de treball en aquest àmbit.

Després, també, que sapiguen que seguim tenint l'exposició itinerant del baró Estardipen, que arrel de totes les accions que vam fer durant el 2024 es va fer una exposició itinerant per recórrer tot el territori de Catalunya. De fet, hi ha ajuntaments que ja ens han demanat aquesta exposició, però també està oberta a totes les entitats que vulguin tenir-la.

Per altra banda, també tenim, com sabeu, totes les subvencions d'entitats. Sabem perfectament que és un àmbit de millora el que tenim dins del departament, però sí que és veritat que ara estem analitzant les bases per millorar la redacció d'aquestes bases i, a més a més, doncs, estem analitzant també que tinguin una mirada cap al poble gitano i que es financin projectes específics d'antigitanisme.

Que sapigueu una mica a nivell de dades, aquest any, doncs, 25-26, hem atorgat 156.665,01 euros a entitats del poble gitano. Ens agradaria que fossin encara més i, per tant, aquesta és la intenció de millorar les pròximes subvencions, perquè també hi hagi un millor acompanyament a les entitats a nivell d'interpretació i també de presentació de projectes.

Per altra banda, també volem fomentar de cara als pròxims anys formacions específiques en litigació estratègica de cara a gestionar les possibles denúncies que puguem rebre i que les persones a nivell de l'administració pública o entitats, doncs, tinguin aquesta formació per crear aquest precedent positiu a nivell administratiu i a nivell penal.

I, per l'altra banda, també, en els pròxims anys, volem crear aquest observatori de les discriminacions, que és un objectiu que tenim dintre del pla departamental i, per tant, jo crec que serà un eix vertebrador on es podran reunir totes les discriminacions, però hi haurà una visió, doncs, molt específica de l'antigitanisme dintre d'aquest observatori.

Em queda poc, però aniré ràpid. Després també, com bé sabeu, la setmana passada, el 9 d'abril, es va signar un conveni amb la Liga per fer formacions, per fer també campanyes de sensibilització contra el racisme i els discursos d'odi en l'àmbit esportiu. Com bé sabeu, van haver-hi aquests càntics en el partit d'Espanya contra Egipte i, per tant, doncs, crec que és un pas ferm amb la lluita contra el racisme i els discursos d'odi, i aquest conveni neix fruit de l'acord que vam signar el passat 25 de març del 2025, amb quinze eixos, amb el Departament d'Esports i el Departament d'Igualtat i Feminisme per fer front a aquest racisme en l'àmbit esportiu.

Crec que hem de treballar no només amb les competicions d'elits, sinó també amb l'esport base, perquè és on es detecten també molts d'aquests discursos homòfobs, racistes, xenòfobs, LGTBI-fòbics, tot i, per tant, ara estem en aquesta línia, treballant amb l'esport base, amb totes les federacions i clubs i entitats esportives, per tal que tinguin aquest compromís ferm davant d'aquest racisme que existeix, que seguirà existint, però que tenim ara les eines per combatre'l i fer-hi front.

I després, per últim, també, que sapigueu que estem elaborant diferents guies antiracistes no només per l'administració pública, sinó per ciutadania en general i per la gent també a nivell d'universitats.

La primera que ja tenim publicada és la Guia antiracista en l'àmbit educatiu, que la teniu publicada al web de Drets Humans i de l'Oficina. Aquesta serveix per avançar en la prevenció i l'abordatge del racisme en l'àmbit educatiu i aporta també orientacions pràctiques i criteris d'actuació per al professorat.

Per altra banda, ara mateix estem en elaboració d'una guia antiracista en l'àmbit de serveis socials, que estem també col·laborant amb el Departament de Drets Socials per dotar les administracions i ciutadania d'una guia per abordar el racisme, per abordar les discriminacions, i també hi haurà un espai de bones pràctiques. Aquesta s'ha realitzat amb la Fundació Bayt Al-Thaqafa i ara està pendent de maquetació, disseny i publicació.

I després, un altre àmbit que estem treballant molt intensivament són els materials vinculats amb el racisme immobiliari. Com bé sabeu, i ho vam dir a l'anterior compareixença, jo vam presentar l'informe de racisme immobiliari. Ara vam fer també la primera sanció administrativa per racisme immobiliari a través de l'Oficina d'Igualtat de Tracte, i l'últim, el que estem fent ara mateix és treballar amb l'Observatori DESCA per realitzar una guia en racisme immobiliari, per dotar les administracions immobiliàries Apis o ciutadania, per tal de poder recollir proves, perquè moltes vegades a l'Oficina el que ens passa és que la gent rep aquesta discriminació, però no sap com recollir les proves, i també dotar-nos de bones pràctiques per poder posar exemples en la pràctica diària.

Per la meva part, jo crec que fer front a l'antigitanisme és qüestió de drets humans i, per tant, no tindrem una convivència plena i una societat igualitària fins que no hi hagi ningú que pateixi alguna discriminació.

Així que quedo a la vostra disposició per qualsevol aclariment.

Gràcies.

El president

Gràcies.

**Compareixença del director general de Migracions i Refugi del
Departament de Drets Socials i Inclusió**

357-01264/15

I ara és el torn del senyor David Moya Malapeira, director general de Migracions i Refugi.

David Moya Malapeira (director general de Migracions i Refugi)

Gràcies. Bé, la meua intervenció suposo que serà molt breu perquè es limitarà a parlar d'una minoria dins de la minoria, no?

Tenim una comunitat, una població gitana d'origen estranger que és reduïda, parlem probablement d'una forquilla d'entre 5.000-15.000 persones, però això són estimacions molt aproximatives a partir dels percentatges que tenim de tot Espanya.

El gran gruix és la comunitat rom, d'origen romanès o del territori que ara actualment seria la zona Romania, en particular d'algunes poblacions, però també hi ha unes comunitats d'origen búlgar i, en molta menor mesura numèricament, algunes dels Balcans, concretament sèrbies, kosovars, macedònies o bosnianes. I també podríem esmentar, encara que siguin estrangeres, també en aquest cas comunitàries, igual que les rom i que les de Bulgària, gitanos catalans de França que formen part d'un nucli històric amb un arrelament, amb un peu en cada un dels països.

No tenim una presència documentada de població gitana d'altres països com Eslovàquia, Txèquia, Hongria o Polònia, no almenys d'una manera significativa.

Respecte la població principal, la immigració rom procedeix en tres o quatre onades. Potser les més rellevants són des del 2007 a l'actualitat, quan s'obre la lliure circulació, amb la incorporació de Romania i Bulgària, justament a la Unió Europea, i arriben famílies d'una seguit d'entorns de Vaslui, que és una mica al nord-est tocant a la Moldàvia romanesa, més enllà de Bacău, també de Țândărei, molt important aquest centre, Fetristis#, Lobotka i es distribueixen a Catalunya per diverses àrees, sobretot al Barcelonès, clarament a Badalona, a Sant Roc, Salut, Gorg, i a Barcelona ciutat seria més aviat a Poblenou, Glòries, Meridiana, Vallcarca, Sagrera. No només a l'àrea metropolitana. També trobem població a Salt, al Gironès; a Lleida,

algunes persones, alguns assentaments, i en menor nombre, però també significativament, es poden percebre al Vendrell, a Arbós, Santa Perpètua de Mogoda, Montcada i Reixach, Vic i Igualada. Estic aquí ja llançant només pinzelladetes, perquè la concentració es produeix a l'àrea metropolitana.

En aquests casos, hi ha un plurilingüisme funcional pel que tenim observat: romanès, òbviament; romaní, com han tingut per molts dels membres; el castellà progressivament i el català entre les poblacions, entre la població més jove, es va adquirint sobretot aquella que té una major estabilitat residencial. Fins aquí una mica una caracterització que és força al·lusiva, perquè, com dic, és una població que, a més a més, en alguns casos està travessada d'una precarietat habitacional, especialment en la confluència de dos elements que ens preocupen, que són la pertinença al col·lectiu, a l'ètnia gitana, però també la seva condició estrangera, encara que sigui de caràcter comunitari, que hauria de reduir els factors de llei d'estrangeria per dir-ho molt ràpidament, no? Per què? Perquè clarament l'element de l'empadronament juga un factor decisiu. La precarietat habitacional, la condició d'estranger i de gitano pot dificultar moltíssim l'accés a l'empadronament i això fa que entris dins de la normativa comunitària de la possibilitat de no construir, no consolidar la teva permanència en el territori més enllà dels tres mesos i es consideri que estaries en una infracció lleu de la normativa comunitària si tu no ho comuniques, no ho has consolidat, etcètera.

Això ja s'ha utilitzat en el passat a França per procedir a un dels casos més cridaners de pseudo-expulsió cap a Romania. Aquesta condició genera una precarietat existencial o vital, diguem-ne, que és la que ens preocupa, aquesta confluència de dos factors potencialment discriminatoris.

De l'activitat laboral –i sense voler entrar en tòpics, perquè crec que tenim una informació que també està una mica antiquada–, les recerques, excepte una més recent Ábel Bereményi, sobre població gitana també d'origen estranger a Barcelona sol ser de gairebé una dècada enrere. Per tant, el nostre coneixement de la població rom és limitat i crec que aquest és un tema que hem d'abordar.

La meva direcció general, junt amb la d'Acció Cívica i Comunitària, haurem de posar una mica més el focus aquí, perquè tot i ser un col·lectiu petit, justament tenim

l'interès d'abordar qüestions en la confluència entre la precarietat habitacional i l'estrangeria, la condició d'estrangers.

Per tant, ocupacions en alguns casos de recollida de ferralla, la qual cosa és una activitat molt de subsistència.

I ens preocupa igualment –ja s'ha dit en aquesta taula– l'accés a l'educació. Els nivells d'accés a l'educació..., no parlaré de nivells educatius, sinó les dificultats d'accés i de complitud dels cicles educatius. És veritat també que això no és afavorit pels cicles o els patrons d'emigració circular entre Romania i Catalunya. Qui hagi estat a Țândărei i als voltants sap que les famílies circulen, volten i això pot dificultar no només l'escolarització, sinó també els vincles, la consolidació de vincles amb la societat d'acollida.

Dit tot això, potser apuntar també que els processos de desallotjament de les famílies suposen tot un repte, perquè cada vegada que hi ha un desallotjament d'espais ocupats o utilitzats de manera molt precària –naus, etcètera– generen nous assentaments, nous desallotjaments i això en llocs diferents pot provocar problemes seriosos en l'escolarització, de nou, dels joves, per no parlar de la continuïtat d'alguns serveis.

De l'estratègia catalana del poble gitano que hem esmentat, atesa aquesta, diguem-ne, aquesta radiografia molt limitada, hi ha dos o tres aspectes que voldria posar de relleu. Un és la menció explícita de la necessitat d'abordar la qüestió del poble gitano migrant en el que afecta al racisme immobiliari –això ho vincula amb el que acabo de dir–, però també en l'accés a determinats drets essencials. Això serien les accions 1.1.2 i l'acció 3.1.8.

El director general ja ha parlat del reforçament de l'estratègia i de l'increment de recursos. Afegiria també una necessitat de millorar les dades estadístiques, i això serà tot un repte si no recollim l'ètnia, però sí que des del punt de vista de les dades seria molt necessari. Per tant, aquí tenim un repte per veure com ho capturem a través d'estudis, etcètera.

I després, com he avançat, hi ha dos elements que no estan directament vinculats a l'estratègia sobre població estrangera, però que són òbviament també molt rellevants per nosaltres, que són el padró, hi ha l'èmfasi posat en l'estratègia, en la lluita o en

la defensa del padró sense domicili fix en aquells casos en què hi ha situacions de precarietat habitacional, però hi ha existència d'habitatge i domicili en el territori, i sobretot l'empadronament com a garantia, com a pòrtic metadret d'accés als altres drets.

Diria, ja en clau més autocrítica, que aquest és un tema que la meva direcció general no ha abordat de manera singular i específica, però que des de l'estratègia estem començant a reflexionar una mica de com podem posar una mica més de focus sobre informació, dades, caracterització i problemes d'aquest segment tan específic i una mica al·lusiú de la població estrangera, tot i que el gran gruix sigui de caràcter comunitari i, per tant, que des de la Direcció General de Migracions i Refugi tota la població estrangera és objecte d'atenció, però normalment ho és la població extracomunitària per un règim diferenciat, però en aquest cas crec que val la pena que, diguem-ne, a partir d'ara els incloquem al nostre radar per, a través d'estudis, complementar la mirada general sobre el poble gitano

El president

Gràcies. Ara és el torn dels grups parlamentaris, i tindria la paraula el Grup Parlamentari de Junts, el diputat Agustí Colomines.

Agustí Colomines i Companys

Molt bé, bona tarda. Moltíssimes gràcies per tota la radiografia que ens han fet de la situació en què es troba avui el poble gitano, però aquest és normalment un dels grans problemes de les polítiques públiques, que molt sovint la radiografia ja la tenim més o menys feta, tot i que ara mateix ens acaben de dir que és difícil avaluar o contenir o tenir tota la informació de la població circulant, la qual cosa no deixa de ser un problema, evidentment, no?, perquè això afecta d'una manera claríssima a com abordar els drets d'aquestes persones, les seves ubicacions, les seves interrelacions, i són aquests més que cap altre col·lectiu els de major possibilitats de discriminació per dir-ho així, que la població diguéssim autòctona veu amb ulls pitjors.

Però de tot el que han dit, i que és una qüestió que sempre ens ha preocupat a nivell de la..., i quan jo era director de l'Escola d'Administració Pública em preocupava moltíssim, que és tot allò que diuen que fan o faran, com avaluaran després si ho

han fet i com ho han fet. Perquè, clar, tota política pública que s'anuncia però després no s'avalua és com si no existís i, per tant, jo els demanaria que fessin o ens expliquessin més o menys, si és que ja ho tenen pensat –potser això val per una altra sessió–, però jo crec que això és fonamental, saber exactament cadascuna de les accions..., que ja entenc que és difícil, perquè no són específiques pel poble gitano o n'hi ha molt poques que són específiques pel poble gitano, perquè són de caràcter... En el seu cas és diferent, però en el cas del Departament d'Igualtat i Feminisme és molt més global i, per tant, és molt més difícil segmentar exactament quin resultat tenen. Però jo crec que hauríem d'intentar-ho, hauríem d'intentar-ho.

La segona qüestió que els volia plantejar és, clar, això existeix perquè existeixen unes entitats de la societat civil que en un moment determinat pressionen perquè això existeixi. Llavors, en quin nivell..., en el seu cas ja ho sé, perquè a més a més ho va explicar l'altre dia, en quin nivell participa aquesta societat civil en l'elaboració, desenvolupament i avaluació d'aquestes polítiques públiques?

I, en tercer lloc, digui'm una acció, la bàsica, que vostès creuin que podem aconseguir en aquesta legislatura. Perquè en podem tenir cent cinquanta i no se'n complirà cap, però si en prioritzem una o dues –és igual, eh? estic ara reduint-ho– probablement aconseguirem que aquelles dues segur que es consolidin.

Perquè jo crec que –i amb això acabaré– aquesta és l'altra qüestió que ens hauríem de plantejar: hi ha polítiques que no són de partit, que no són d'un govern determinat; hi ha polítiques, sobretot aquestes que tenen a veure amb la construcció de la comunitat i la comunitat nacional, en aquest cas, que són de país i, per tant, que han de poder subsistir de Govern a Govern per entendre'ns.

I, per tant, també en aquest sentit m'agradaria saber quines d'aquelles coses creuen vostès que s'han de consolidar com a peces nacionals, que siguin capaces de subsistir a aquest Govern, a un altre o a un altre, dins dels que estiguin d'acord que això passi; amb els altres no fa falta ni parlar-ne.

Moltes gràcies.

El president

Gràcies. Ara és el torn del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana Catalunya, i té la paraula el diputat Jordi Albert.

Jordi Albert i Caballero

Anaves a dir Isaac Albert, eh? Som tants Albert a Esquerra Republicana que al final ens liem, eh?

Bé, gràcies al senyor Romero, a la senyora Pol, a la senyora Monràs i al senyor Moya per les seves intervencions.

De fet, és rellevant que ens plantegin també quina és la planificació i l'estratègia en el marc del Govern per tal que nosaltres també puguem fer els treballs en aquesta comissió. És una comissió d'estudi, per tant no és una comissió legislativa, avui no venim a fiscalitzar precisament l'acció del Govern, sinó que venim a conèixer quina és la previsió del Govern, quines són les accions que hi ha planificades per tal que nosaltres també en els nostres treballs parlamentaris puguem introduir aquells elements que poden reforçar precisament aquells eixos que són importants i que són necessaris perquè rebin també el suport legislatiu adequat.

De fet, el nostre repte és elaborar precisament el pacte nacional contra l'antigitanisme. Per tant, en el marc de tot el que han exposat nosaltres haurem d'introduir als nostres treballs diferents propostes, però sobretot un marc de blindatge legislatiu.

I la primera gran idea que ens ve al cap –abans ho comentava el diputat Colomines, era una idea que haguem de fer en aquesta legislatura–, doncs, jo crec que hi ha un gran repte, que el gran repte és com fem que la institució no sigui vista com una amenaça, sinó que sigui vista realment com l'element que garanteix precisament els deures del poble gitano i, per tant, com la institució, i en aquest cas les institucions del país, estan al costat del poble gitano en tots els sentits. Perquè el poble gitano precisament el que ha vist és que les institucions sempre han anat a la contra, no només els han perjudicat sinó que els han perseguit. I aquesta sensació ja no és una sensació, sinó que hi ha un arrelament històric en el marc del poble gitano i una mirada molt molt de soca-rel. I, per tant, això acaba implicant que hi hagi un allunyament i una desconfiança respecte tota l'acció per part de la institució, i això

inclou governs, però també inclou aquest Parlament, també inclou els diferents ajuntaments del país, és a dir tot el poder administratiu institucional del país.

Per tant, aquest ha de ser el repte que hem d'abordar. Sí, les institucions defensen els drets del poble gitano i, per tant, això és el que també han de percebre per tal que quan es duguin a terme totes les campanyes, quan es duguin a terme totes les accions per part del Govern també tinguin aquesta receptivitat que és necessària.

I, d'altra banda, és abordar-ho des de l'àmbit de la globalitat, i aquest és un altre dels elements pel qual també els vull traslladar la meua pregunta. És a dir, el segon gran repte és veure com en el marc de la globalitat –és a dir en el marc del sistema educatiu, que el volem inclúsiu; en el marc del sistema de salut; en el marc del sistema de serveis socials, però sobretot també en el marc del sistema del mercat de treball– com dins el marc de la globalitat treballem amb l'especificitat? Perquè no resoldrem la problemàtica si no treballem específicament no només a partir dels indicadors que avui ens han mostrat, i que jo defenso que cal aprofundir en aquesta qüestió i tenir molts més estudis, el que deia el senyor Moya, que els estudis que hi ha respecte l'àmbit de les migracions, específicament en l'àmbit del poble gitano, són de fa deu anys, però no només això. Els estudis amb els quals estem treballant molts d'ells provenen d'any 2022, 2024 i de forma molt segregada i, per tant, també de forma molt estimatòria, perquè molts d'ells, a més, tenen un àmbit de caràcter europeu o fins i tot un àmbit de caràcter estatal, però no tenim estudis específics que ens puguin ajudar a quins són aquests indicadors que puguem utilitzar precisament per a l'avaluació que també plantejaven.

Per tant, el sistema d'avaluació per part del Govern per on pivotarà, com nosaltres podem ajudar en el marc del pacte contra l'antigitanisme per també visualitzar aquesta mirada global de totes les institucions en defensa dels drets del poble gitano i, d'altra banda, una incidència claríssima sobre la nostra societat. Tot el repte global en cada un dels àmbits sectorials es tradueix en un gran repte general en la nostra societat. Hem de canviar les mirades, hem de fer un procés que provoqui un canvi de mentalitat en la nostra societat, i això només es podrà abordar si s'aborda a partir d'una política interseccional i transversal. I, per tant, això és un compromís de tot un Govern, no només de les àrees.

Per exemple, nosaltres sempre hem defensat, per exemple, allunyar cada vegada més d'aquesta relació que, a més, des del punt de vista institucional està molt establerta i és així, del que és el poble gitano de l'àmbit dels drets i serveis socials, una mirada transversal del poble gitano. Per tant, en aquest cas, el que seria una proposta d'estructura de Govern seria que aquest pacte nacional contra l'antigitanisme hauria de pivotar essencialment sobre l'àmbit de la Presidència, és a dir, sobre l'àmbit de totes les polítiques o del global de les polítiques del Govern.

Doncs, aquests són els diferents elements i els diferents reptes. Per tant, crec que aquí des de la part de l'executiu, que és la que vostès ens han presentat avui, des de la part del legislatiu, que és la feina que ens pertoca fer a nosaltres, haurem d'abordar-ho des d'aquesta mirada global, i també des de l'especificitat, i que aquesta especificitat, a més, hem d'aconseguir que no generi rebuig, però ni rebuig ni per part del propi poble gitano, perquè no se sent identificat, per tant amb una participació activa i directa, i en aquest sentit vostès ja ho han anat plantejant, però alhora també per part de la societat en general, que també és molt necessari que entengui precisament aquesta política d'equitat per arribar a la igualtat, perquè és evident que quan es parteix de molt més avall necessites polítiques que siguin afirmatives per aconseguir que els que formen part dels marges deixin el marge per formar part de la societat en tot el seu conjunt.

I aquesta és la gran sensació a la qual hem de combatre, però que no és una sensació, és una realitat a la qual hem de combatre, i per això els treballs han d'anar en aquesta direcció.

Per tant, com des de la seva tasca –i acabo, president–, com des de la seva tasca tenen la capacitat d'establir uns indicadors que siguin fiables, avaluadors? I com nosaltres podem ajudar en el marc del pacte contra l'antigitanisme a incorporar aquests mecanismes que ajudin al Govern a poder desenvolupar aquestes polítiques?

Gràcies.

El president

Gràcies. Ara és el torn del Grup Parlamentari Popular.

Montserrat Berenguer Messeguer

Bona tarda. Gràcies, president. Al director general d'Acció Comunitària, la directora general de Drets Humans, secretària d'Igualtat de Drets i No-Discriminació i al director general de Migracions i Refugi, i entitats presents, per aquesta exposició tan acurada de l'estratègia que ens han fet.

Amb l'estratègia catalana, en definitiva, el que es vol fer refermar aquesta voluntat política, el compromís de la Generalitat per fer front a aquests reptes que encara té a data d'avui el poble gitano a Catalunya.

Un dels grans pilars que ens han presentat és que amb una dècada el seu reconeixement històric i la seva contribució que han fet a Catalunya, atesa la seva presència ja des del segle XV.

I en aquest punt sí que voldria adreçar alguna qüestió. Quines són algunes de les accions concretes que es portaran a terme perquè Catalunya faci aquest reconeixement històric? Creuen que es farà alguna iniciativa o s'hauria de fer també alguna iniciativa des del Departament d'Educació i Formació Professional a un nivell més formal, més curricular, és a dir, dins dels propis llibres de text, dins de l'educació digital en el sentit aquest històric?

Malgrat que s'han fet avanços segons les dades disponibles, la població gitana encara afronta aquestes dificultats importants en àmbits claus com l'educació, l'habitatge, la salut, i vostès mateixos ens han dit que pateixen situacions de discriminació. Per tant, aquesta fita, que és tan ambiciosa, tan genèrica, és plantejada en un nivell molt macro. Però com es concreta això a peu de carrer? És a dir, dins d'una aula, dins d'un pati de l'escola, a l'hora d'accedir a un habitatge, en l'àmbit de la cultura.

Entenem que l'erradicació de l'antigitanisme s'ha de fer d'aquesta manera transversal que també el diputat anterior ja ha fet referència.

Entenent que això no es pot fer d'avui per demà i que els resultats visibles no podran ser l'any vinent, quan preveieu que amb aquesta estratègia, tal com està plantejada, tindrem uns primers resultats positius i viables? Tot això també es relaciona amb aquests indicadors d'avaluació, que hauran de ser clarament identificats.

El mateix en l'àmbit de l'ocupació. Es planteja reconèixer, regular i dignificar la venda ambulat, millorar les condicions legals i econòmiques dels marxants. Això també suposa un canvi de paradigma, fins i tot en models d'economia. Fins al moment aquestes activitats i ocupacions poden estar encabides i qualificades dins d'una economia submergida.

Entenem que llavors haurà de canviar-se el model també dins del Departament d'Economia, a nivell estatal. És a dir, com podem fer això?

A Lleida, dels cinc mil gitanos que hi ha el vuitanta per cent es dediquen a la venda ambulat. N'hi ha que es dediquen i viuen de feines més puntuals, com la recollida de fruites o la ferralla. Per tant, també demanarem resultats que siguin sectorials i també territorialitzats. Volem saber també a nivell de territoris i províncies com seran aquests resultats.

El mateix amb serveis socials. Una quota de població usuària important s'ha entès sempre que era la població gitana per la seva condició de vulnerabilitat socioeconòmica, però alhora s'han creat relacions també personals. Aquí es planteja un enfoc no estigmatitzant. Entenem que això s'hauria també d'adreçar de forma bidireccional. És a dir, amb inclusió dels propis professionals, els professionals dels diferents departaments, àmbits de treball, hauran de tindre aquest deure de no estigmatitzar i no discriminar també.

I el mateix, el disseny, redissenys urbanístics. La segregació, més de la meitat de llars gitanes s'ubiquen en barris gitanos, alumnat en escoles també segregades, d'alta complexitat, també en barris gitanos. Entenem que això és una política que també des de Presidència hauran de tindre en compte l'alumnat com es reparteix per no fer aquesta segregació. I el mateix amb els barris.

I a la secretària d'Igualtat, vostè ha fet referència a la... que hi ha una infradenúncia per part de la població gitana. Sí que és cert que també dins de l'àmbit de la justícia moltes vegades la comunitat gitana arriba a acords de conciliació, arriba a acords de mediació, i també entenem que això és una part positiva. Vull dir que trobar aquest equilibri que la pròpia comunitat és capaç de resoldre aquests conflictes i no necessàriament hi ha d'haver una denúncia que derivi en un judici, que derivi en un

litigi. Vull dir que no tots els casos seran susceptibles de promoure aquesta denúncia.

I a la senyora Noa Monreal li volia preguntar quant a la digitalització dels discursos d'odi, que ha parlat que ho faran de la llengua catalana i castellana, si es contempla també en altres idiomes, perquè hi ha altres vídeos que corren per les xarxes de residents i poden parlar en altres idiomes i fer discursos d'odi cap a la població gitana.

I el mateix, aquests vídeos no només són a nivell de llenguatge verbal, poden ser visualitzacions només d'imatges a través d'un component gestual, corporal, una mala actitud, un rebuig, que també haurien de poder computar-se d'alguna manera. Si tenen previst..., com tenim previst això?

I moltes gràcies per tot.

El vicepresident

Gràcies, diputada Berenguer per la seva intervenció. I ara, doncs, seria el torn del diputat del Grup Parlamentari dels Comuns, el senyor Garcia Berrio. Endavant.

Andrés Garcia Berrio

Gràcies. En primer lloc, agrair la compareixença que s'ha produït en el dia d'avui, tant de la Secretaria d'Igualtat i Feminisme com dels tres directors generals, tant del Departament de Drets Socials com el Departament d'Igualtat i Feminisme, que s'han produït avui. Penso que, a més, aquest debat es té uns dies després de la celebració del Dia Internacional del Poble Gitano i de l'aprovació de la nova estratègia pel poble gitano des dels anys 26 al 36.

Una primera reflexió general, crec que és una molt bona notícia. Calia, feia falta, s'havia d'actualitzar i canviar l'enfoc i ampliar el que era el pla integral a una estratègia pel poble gitano. Crec que en aquest sentit anem en la bona direcció.

Sí que crec que hem de reflexionar de quina manera fem que l'avaluació de la implementació de l'estratègia es pot produir de manera efectiva any rere any, perquè, a vegades, malauradament, quan treballem a deu anys vista, hem de veure de quina manera treballem amb plans anuals, que els puguem avaluar i que es

pugui constatar, què és el que està funcionant, què és el que no i què és el que s'ha de redreçar.

A més a més, espero que de cara a l'any vinent, fruit del treball d'aquesta comissió, d'alguna manera ens generem feina mútuament, perquè sí que aquesta estratègia haurà també de tenir en compte el que surti d'aquest pacte nacional en què està treballant aquesta comissió. Crec que és una bona notícia, crec que estem avançant i que, d'alguna manera, la complementació és bona i és necessària.

També, veure de quina manera es pot garantir la transversalitat, tot i que, efectivament, hi ha diferents departaments implicats en la implementació d'aquesta estratègia.

Sí que volem deixar de manifest, i ja ho hem plantejat, que segurament, atès que es tracta de la primera minoria ètnica de Catalunya i fruit de les dades que tenim damunt de la taula, segurament anar cap a una direcció general del poble gitano potser seria o aniria bé per garantir en el futur una bona estructuració i garantir una mica més la transversalitat. I això no vol dir que la feina actual, sota la direcció d'Acció Comunitària, no s'estigui fent bé, ni molt menys; és més una qüestió de fons, és una qüestió estructural, i també és una qüestió de com anar guanyant pes en aquest també reconeixement del poble gitano i de la situació que enfronta el poble gitano. Tan de bo no fes falta, diguem, perquè la situació no ho requeriria i que amb altres organismes de participació i participació pròpia del poble gitano i de col·laboració fos necessari, però penso que hem de veure com es pot implementar tot això de manera clara.

Respecte a l'avaluació de polítiques públiques, ja ho he dit, penso que és important una presentació davant del Parlament de l'avaluació d'aquesta estratègia. Crec que les dates al voltant del 8 d'abril, i donat que s'ha aprovat pel 8 d'abril, és una bona fita. Llavors, jo crec que ens podríem posar de deures que d'aquí a un any es pugui fer una sessió vinculada a l'estratègia per veure com estem d'aquí a un any.

Després, crec que s'han comentat diferents coses. En cinc minuts costa entrar al fons. En tot cas, ja hem fet arribar els nostres plantejaments respecte a l'estratègia. Sí que volia centrar-me respecte a l'Oficina d'Igualtat de Tracte i No-Discriminació la

perspectiva entre la mirada de l'antigitanisme i de la inclusió del poble gitano crec que és bona, que és necessària, que és una bona mesura de l'estratègia.

Sí que per mi és preguntar com han plantejat la incorporació d'aquesta mirada, és a dir s'ha plantejat la incorporació de personal específic amb coneixements directes en antigitanisme? O de quina manera, efectivament, amb la composició i el futur d'aquesta Oficina com plantegen aquesta implementació i de quina manera plantegen el treball amb les pròpies entitats de la societat civil gitana, perquè amb la quantitat de discriminació que pateix el poble gitano que s'hagin presentat només quatre denúncies pensem que tan de bo fos perquè no hi ha en aquestes situacions, però a la pràctica sabem que hi ha camí per recórrer per garantir aquesta utilitat i sobretot que el propi projecte, que les persones gitanes trobin aquesta utilitat.

Jo crec que en aquest sentit, anar per la via de la primera sanció que s'ha interposat en matèria de racisme immobiliari, és la via. El que s'ha de tenir clar a Catalunya és que no es pot no respectar la llei i les situacions de discriminació són contràries a la llei, i en aquest sentit necessitem una Oficina d'Igualtat de Tracte i No-Discriminació que sigui forta i que també doni exemple quan es produeixen aquestes situacions, i també de manera proactiva. De la mateixa manera que és important poder fer estudis i avaluar de quina manera es produeix aquest racisme immobiliari amb *testing* immobiliari i també introduir-ho en situacions d'antigitanisme, penso que és important treballar per la detecció de les situacions discriminatòries que es produeixen als centres comercials o altres establiments de manera continuada amb les entitats de la societat civil gitana que coneixen molt bé la realitat.

Crec que la menció al padró és clau. Tenim un problema amb el padró, crec que d'aquí al 2027 anirà en augment. Llavors, efectivament, més enllà de la condició de comunitaris o no, el racisme pot incidir de manera directa, en aquest cas, al racisme específic que suposa l'antigitanisme.

M'aturaré aquí, que ja m'he passat una mica el temps, i això.

Moltes gràcies.

(Pausa.)

El president

Té la paraula ara la diputada del Grup Socialista i Units, Susana Martínez Heredia

Susana Martínez Heredia

Gràcies, president. Senyor Romero, senyora Pol, senyora Monràs, senyor Moya, gràcies, gràcies per ser avui aquí en aquesta comissió per totes les explicacions i per la feina feta que avui ens permet tenir sobre la taula aquesta estratègia, que no és menor, que és el full de ruta per als propers deu anys per avançar cap a una igualtat real del poble gitano. I gràcies també a les entitats representants del poble gitano que avui també han pogut venir, a la Fagic i a la Fundació Secretariat del Gitano, a la resta d'entitats que formen part de l'intergrup, i a moltes altres, perquè aquesta no és una política feta per al poble gitano, sinó amb el poble gitano, i això és fonamental. Gràcies també a les entitats per aquesta feina.

Avui estem davant d'una estratègia que té tres elements que des del nostre grup considerem que són claus. En primer lloc, el consens, perquè és una estratègia que ha aconseguit implicar tant els departaments de la Generalitat, el món local, els gitans i gitanes, a les seves entitats, i és que aquest consens és la millor garantia que això tingui un impacte real.

I, en segon lloc, és que no és un document estàtic, és una estratègia viva, ho va dir vostè, director general, Jaume Romero, a la presentació el passat 7 d'abril, amb mecanismes de seguiment i avaluació, amb instruments com l'observatori o l'avaluació a mitjà termini, que ha de permetre precisament això que parlaven la resta de diputats, de corregir, millorar i assegurar els resultats, i que sigui una palanca de transformació real.

I, en tercer lloc, el seu caràcter polític i vinculant, el fet que s'aprovi per acord de Govern aquest compromís institucional i assegura que no depengui de voluntats puntuals, sinó que esdevingui una política pública sostinguda en el temps, que sigui exigible, sense dependre d'aquestes voluntats puntuals i que esdevingui una política pública estable.

També cal reconèixer el recorregut fet. Catalunya va ser pionera fa vint anys amb el primer pla integral del poble gitano, però avui fem un pas més, perquè malgrat els avenços, les desigualtats encara són massa grans. Hem fet molt, però no suficient encara, no?

I les dades que hem vist avui són clares, ens interpel·len directament. El vuitanta-cinc per cent de les persones gitanes han patit algun tipus de discriminació al llarg de la seva vida, però en canvi les denúncies són mínimes, i això no és absència de discriminació –tan de bo, com deia el diputat Andrés–, sinó que és infradenúncia i també manca de confiança, i és un repte que hem d'afrontar.

Per tant, aquí hi ha una prioritat molt clara: millorar de detecció, el reconeixement, l'acompanyament a les víctimes, i en aquest sentit valorem positivament les mesures que s'estan impulsant també des de l'estratègia de forma transversal perquè aquestes dades puguin reflectir la realitat de la dimensió de l'antigitanisme en l'actualitat.

Imprescindible, com deia la senyora Pol, treballar això de la mà de les entitats del poble gitano.

També especialment rellevant el conjunt de mesures que s'ha exposat des del Departament d'Igualtat i Feminisme, el pacte nacional contra els discursos d'odi, la reforma de la Llei 19/2020 i el pla d'igualtat de tracte i no-discriminació o les guies antiracistes, i també els materials vinculants al racisme immobiliari, així també com posar el focus en les migracions dels gitanos que fa que pateixin una discriminació afegida.

Tots aquests instruments són imprescindibles actualment per abordar l'arrel del problema, que és acabar amb aquest imaginari col·lectiu, amb els estereotips i les narratives que el sostenen.

Tots i totes tenim una responsabilitat compartida: institucions, grups parlamentaris, món local i societat civil, i des del nostre grup parlamentari continuarem treballant per aquest objectiu compartit, per un futur pacte nacional contra l'antigitanisme que complementi aquestes accions de Govern i per fer aquest blindatge del legislatiu que deia el Jordi Albert, d'Esquerra Republicana, i, per tant, ara és moment que celebrem l'existència d'aquesta estratègia, les accions que avui ens han presentat.

També dir que serem molt exigents en el seu desplegament, en la seva avaluació i en els seus resultats, perquè els reptes són enormes, sí, però també les oportunitats.

I també perquè, com diu el títol de la presentació que hem vist avui, Catalunya també és gitana i garantir aquesta igualtat real del poble gitano és una qüestió de qualitat democràtica i de país.

Sense més, acabem reiterant l'agraïment i ens posem a disposició per continuar treballant plegats.

Moltes gràcies.

El president

Gràcies.

Agustí Colomines i Companys

Em deixes dir una cosa només? Ja sé que ho diré, però deixeu-me preguntar una cosa, perquè ja que els tinc aquí.

El president

Té un temps d'un minut, el portaveu del Grup Parlamentari de Junts.

Agustí Colomines i Companys

No, només és perquè com que també formo part de l'intergrup d'afers religiosos i vostès han assenyalat que el vuitanta-cinc per cent de la població gitana és evangelista, m'agradaria saber en quina església estan adherits, perquè a l'intergrup hi ha dues variants del protestantisme, però m'agradaria saber si el poble gitano és en alguna d'aquestes dues, no?

El president

D'acord. Ara és el torn per respondre les preguntes per part dels compareixents, per un temps de cinc minuts cadascú o cadascuna.

Llavors, té la paraula, en primer lloc, el senyor Jaume Romero Periz, director general d'Acció Comunitària i Innovació Social

Jaume Romero Periz (director general d'Acció Comunitària i Innovació Social)

Gràcies, president. Primer de tot, agrair-los el to, tant als diputats i diputades, de construcció i de ganes de remar tots junts en el que avui ens pertoca, que era la presentació de l'estratègia. Per tant, agrair-los el to.

Quant..., suposo que els contesto als quatre..., no, als cinc diputats que heu intervingut. La idea que incorpora l'estratègia és tenir la creació d'un observatori en el qual treballarem per minorar i monitoritzar les dades amb la voluntat que anualment, que sí, que em sembla bé la proposta que sigui al voltant del 8 d'abril, podríem fer un "paron" i revisar les polítiques públiques que estem duent a terme i veure si anem bé, per poder corregir o no, i amb la idea que a la meitat del període poguéssim fer una supervisió i una avaluació de com estan les coses.

Hi ha moltes..., clar, estem començant a caminar, no? La diputada parlava i preguntava sobre molts departaments que actualment jo no puc contestar, primera perquè no pertanyo. Però sí que la voluntat en aquesta construcció i mirada interseccional i interdepartamental que hem estat treballant hi ha unes accions concretes que van sota uns objectius específics tenen cada una d'elles unes accions concretes que seran valorables i estan controlades, per veure si podem una mica tenir dades suficients que ens permetin modificar, o no, els objectius principals.

Aquesta creació de l'observatori ens permetrà una recollida de dades i una anàlisi que podrem fer, com comentava, per poder anar supervisant les polítiques que estem portant a terme i modificar-les, si cal.

També poso un valor que ha sigut un treball de consens no només de les entitats, sinó de persones, de departaments, d'ens locals que han volgut i han visualitzat que era de justícia donar resposta a les mancances que el poble gitano, tal com ens ha presentat la radiografia dels estudis, d'aquesta voluntat d'anar a millorar i donar resposta a aquestes situacions.

Una de les coses que començarem a fer ja, que ja hi estem treballant, és la modificació del decret per renovar el consell consultiu del poble gitano, que portava deu anys caducat i que incorporarà noves veus i que liderarà el poble gitano, que fins ara s'havia anomenat a dit i ara ho volem fer d'una manera transparent i democràtica, i que sigui el mateix poble gitano qui lideri la mateixa estratègia.

I una miqueta jo ho deixaria aquí.

El president

D'acord, gràcies. Ara és el torn per a les respostes de la senyora Georgina Pol Borràs, secretària d'Igualtat de Drets i No-Discriminació.

Georgina Pol Borràs (secretària d'Igualtat de Drets i No-Discriminació)

Jo donaré algunes respostes, i sinó la Noa Monràs m'acabarà de complementar.

Jo crec que hem de curar bé el llenguatge, no? Per exemple, hem parlat de població autòctona i de població gitana. No, no, la població gitana és població autòctona. És a dir, el poble gitano és una realitat més dins la realitat catalana. Per tant, no hi ha uns i uns altres, és a dir és un poble dins un poble amb una singularitat d'idioma, una singularitat cultural, però que també l'hem d'allunyar de la vulnerabilitat.

A dia d'avui hi ha molta gent del poble gitano. En aquesta cambra en tenim diversos membres, a les universitats, a les empreses estan liderant diferents processos de transformació al nostre país i, per tant, el que hem d'aconseguir és com altres direccions generals, com per exemple el col·lectiu LGTBI o el col·lectiu de dones, que parlem del col·lectiu en general, però a la vegada hi ha una part petita, o no, que pot tenir vulnerabilitat, però no hem d'atribuir el concepte. O sigui, el tot no és una part. I, per tant, crec que és important aquests conceptes treballar-los millor perquè no fem aquest vincle que ens passa també amb diferents realitats que treballem des del departament.

Tots els plans que fa el Govern de Catalunya s'avaluen, tenen indicadors, però què ens passa amb els indicadors? El diputat ha parlat que havia estat al capdavant de l'Escola d'Administració Pública. Podem formar 500, 5.000, 500.000 persones a Catalunya. Si aquell coneixement no s'acaba aplicant al seu lloc de feina, aquell contingut no s'ha interioritzat i no s'ha aplicat allà on ens interessa. Per tant, hi ha d'haver altres maneres de recollir els indicadors que recollim com a Govern de Catalunya, com a ajuntaments o com a Parlament.

Les transformacions d'aquest tipus, de les que parlem avui, no són ni d'un any ni de dos, parlem d'un poble que fa segles que està aquí, i tot i així encara menysvalorem tot el seu potencial.

Per tant, és difícil parlar de resultats i de transformacions a curt termini amb un repte tan complex com aquest.

Si bé esdevé una acció bàsica i important, per a mi el que és important és allunyar el concepte poble gitano de vulnerabilitat i poder posar els referents del poble gitano que estan al capdavant de molts sectors com a exemples a seguir. Tenim comissionats a l'Ajuntament de Barcelona, regidors a molts ajuntaments, diputats del Parlament de Catalunya. Són persones que han hagut de superar traves individuals i col·lectives pel poble que són de manera molt forta. Jo crec que això la gent no n'és conscient.

Per tant, o anem a campanyes de comunicació molt potents o a aquesta empatia ciutadana, aquesta cohesió social que trobo que falta en els nostres barris o no ens en sortirem.

I nosaltres només ho podem fer, aquest departament, escoltant les entitats gitanes. Per molt que posem persones gitanes que entren de manera indirecta dins de la funció pública i puguin tenir la mirada, hem de fer molta més formació als professionals de la funció pública, i també necessitem que les entitats ens guiïn molt més. La seva veu és el seu aprenentatge i el seu aprenentatge és la nostra transformació en política pública.

Per tant, si la persona se sent vulnerable i no vol denunciar, l'entitat gitana ens ha d'acompanyar perquè faci denúncia. Si no vol aparèixer en els papers, és igual. L'entitat ha de fer de coixí perquè aquella denúncia avanci. I què passa? Quan allò et passa el dilluns, el dimarts, el dimecres i el dijous, tu no denuncies, perquè és el teu dia a dia. Per tant, els hem de fer valorar que allò que els passa els ha de deixar de doldre a nivell personal i han de poder voler-ho transformar des de la mirada més col·lectiva, i això no és fàcil perquè t'ha passat a tu. I t'ha passat a tu, li ha passat a la teva mare, li ha passat a la teva germana o li ha passat a molta gent de la teva família, i al llarg de la història no has vist que passi res amb aquell col·lectiu on li ha passat, sigui un mosso d'esquadra, sigui el professor de l'escola o sigui qui t'ha contractat en una empresa.

Per tant, ens cal molta més pedagogia, molta més empatia i és una feina de deu, vint, trenta, quaranta, cinquanta anys, però molt contínua. Hem de ser com un corconet que no deixa la política enrere, que no l'abandona durant un temps perquè

hi ha una altra prioritat al davant, i això reconec que com a Govern és molt difícil ser constants any rere any.

Però bé, com a mínim les persones que estem aquí del Govern cada any us farem avaluació contínua. Si aconseguim que de les quatre passem a quatre, quaranta o cinquanta, doncs, millor, però no ho farem soles. Vull dir, ens cal que la gent es trobi segura. Ho ha dit el diputat d'Esquerra Republicana, hi ha tanta desconfiança en les administracions que no ens veuen com a porta d'entrada, punt segur, van abans a una entitat; allà ho traslladen i «aquí me quedo yo», que diuen, no?, «yo hasta aquí».

Però jo crec que hem d'aconseguir guanyar-nos aquesta confiança de manera supertransversal, perquè pot ser un diputat que els dona confiança, una persona d'un ajuntament, vosaltres com a entitat. Per tant, jo crec que sí o sí la feina transversal i molt a mida.

Ens parlaven, quin programa hem de fer a ocupació? Quin programa hem de fer a salut? Doncs, jo vinc del món local, a mida, acotant molt bé l'objectiu i anant a grups petits, però que el resultat és com molt plausible i avaluable.

A nivell macro no ens en sortirem. Catalunya té una dimensió prou amable, no?, vulguis que no, som uns quants milions de persones, però no en som ni quaranta ni cinquanta, doncs, hem de poder anar territori a territori, i si el director general de Migració ens ha parlat d'aquests municipis on hi ha aquesta població, doncs, aquest mapa de vulnerabilitats, que també s'està treballant dins de Dret Socials, ens ha de donar allò, parcel·la a parcel·la on actuar.

M'he passat? No, no m'he passat del temps, però quasi. Però ho deixo aquí i la directora Noa Monràs pot acotar molt més en alguns àmbits de la nostra actuació.

El president

Gràcies. I ara és el torn de la senyora Noa Monràs González, directora general de Drets Humans i Lluita contra els Discursos d'Odi.

Noa Monràs González (directora general de Drets Humans i Lluita contra els Discursos d'Odi)

Gràcies, president. Seré també bastant breu, perquè crec que la secretària Pol ha contestat a la majoria de les preguntes, però sí que en concretaré algunes d'elles que ens heu fet directament.

A nivell d'avaluació de les polítiques públiques, evidentment, doncs, hem d'anar millorant aquesta avaluació de les diferents polítiques que volem entomar, però sí que és veritat que tant en el pacte com en el pla d'igualtat de tracte i no discriminació tindrà una part de valoració específica amb indicadors específics.

Per tant, com que ara estem en aquesta plena redacció i elaboració d'aquesta estratègia, la idea és treballar amb els diferents grups que tenim fets, tant amb el consell assessor com el pla d'igualtat de tracte i no-discriminació, aquests indicadors que siguin més específics per tal de fer una valoració anual, bianual. També això s'haurà d'anar acordant a mesura que anem fent aquesta estratègia.

Per altra banda, comentava també la diputada del Partit Popular, concreció a peu de carrer. Nosaltres ara, amb aquest acord marc que hem fet amb el Departament d'Igualtat i Feminisme amb els diferents municipis, hem fet aquest annex nou que aterrem les polítiques que nosaltres estem entomant des del departament a peu de carrer a cada municipi, que també ens permetrà tenir una radiografia d'aquests projectes i de bones pràctiques que potser es poden extrapolar a la futura llei de barris o en el seguiment d'aquests projectes per millorar-ho, i també nosaltres com a administració tenir una radiografia del que està funcionant i del que no, per nosaltres també aplicar-ho com a Govern.

Per altra banda, a nivell de digitalització d'odi, a nivell de monitorització, nosaltres monitoritzarem tant el discurs en castellà com en català, però hi ha paraules genèriques que s'utilitzen, llavors aquestes també les posarem dintre del nostre banc de paraules i, evidentment, hi ha vídeos que només surt el vídeo, però sempre els vídeos van amb uns *hashtags* a baix. Llavors, aquesta monitorització ens permetrà detectar aquests vídeos virals que es fan a nivell d'agressions o a nivell de discriminació, i aquests vídeos, si nosaltres els detectem, nosaltres estem en contacte també amb Interior per veure si és delictes d'odi, traspasar-lo a Interior o directament a Fiscalia a través de l'Oficina d'Igualtat de Tracte i No-Discriminació.

A nivell d'infradenúncies, és el que ha comentat també la secretària Pol, tenim molta infradenúncia. Evidentment, som conscients de tota la discriminació que pateix el poble gitano i que l'administració pública l'hem de fer més oberta, més afable i també més també propera a la ciutadania en general. I, per tant, també, el fet de donar a conèixer l'oficina, de donar a conèixer tots els recursos que tenim també pot ajudar a augmentar aquest nombre de denúncies, que també en som conscients, però crec que hem de fer també molta més pedagogia.

I crec que no em deixo res més per contestar. Així que moltes gràcies.

El president

Gràcies. I ara és el torn del senyor David Moya Malapeira, director general de Migracions i Refugi.

David Moya Malapeira (director general de Migracions i Refugi)

Bé, la secretària Pol i el director general Romero ja ho han indicat.

Nosaltres ens emportem com a deures fer una mica d'investigació sobre la realitat dels col·lectius, sobretot rom i d'origen búlgar.

També una mica marcar algunes de les línies d'acció, vinculant-ho algunes de les coses que ja fem en altres àmbits, amb una mirada molt de proximitat territorial. Abans identificava un seguit de poblacions, doncs, amb els serveis territorials actuar amb unes línies d'acció, mesures més amb diana, i a partir d'aquí aprofitar alguns dels recursos que tenim, tant en l'àmbit de l'acollida especialitzada, que normalment està projectada sobre col·lectius extracomunitaris, però oferta com a una opció pot donar un cert joc, perquè també l'oferim als catalans retornats, perquè en aquest sentit no és un tractament discriminatori, no s'imposa com a obligació, sinó que s'imposa com una oferta d'accés a formació.

I sobretot estava pensant tant en l'acompanyament en els temes d'empadronament com en els d'accés al SOC, drets laborals i accés al SOC, que ho estem fent amb alguns col·lectius que hi ha en l'àmbit del sensellerisme, doncs, intentar aprofitar aquesta experiència per fer aquest acompanyament de la mà, òbviament, dels actors clau que són aquí els municipis.

Per tant, en el *background* o en el *backstage*, donant suport, acompanyament, i si són, diria, col·lectius molt amplis pel múscul, per la capacitat del municipi, llavors haurem de veure quins recursos addicionals o quin posicionament una mica més a peu de carrer hem d'emprendre.

Per tant, una mica en aquesta línia, no? Dades, millorar les dades i la radiografia. Segurament, aquest observatori que menciona el director general és del nostre interès per posar-hi també un parell de peces, i les línies d'acció que comentàvem.

El president

D'acord, moltes gràcies. No sé si algun dels grups parlamentaris vol matisar alguna qüestió. Si no, hauríem acabat aquí la sessió del dia d'avui.

I, un cop més, agraïm la compareixença que s'ha produït.

Gràcies.

La sessió s'aixeca a les...

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT